

Moralna norma nastala je veoma davno, još u prvobitnij zajednici. Tokom svoje evolucije čovek je najpre, živeo u malim grupama. Boraveći i živeći u grupi prvobitni čovek je neminovno sebi postavljao dva pitanja: kakav treba da budem ja, da bi drugi ljudi i ja bili srećni i kakvi treba da su drugi, da bih ja bio srećan i da mi moja sreća uopšte bila moguća? Na osnovu takvih razmišljanja formirana su pravila ljudskog ponašanja, nastala je filozofska disciplina – etika, koja izučava smisao i suštinu ljudskog bitisanja, smisao kodifikacije normi ponašanja da bi ljudi, pre svega bili srećni.

Moral je objektivna društvena pojava koju konstituiše, prvo, skup pravila (normi, merila) koja regulišu ponašanje članova jedne društvene zajednice; drugo, skup stvarnih navika ponašanja. Značajno je istaći da te norme, načela i pravila ponašanja uvek podrazumevaju regulisanje međuljudskih odnosa, dakle odnosa ljudi između sebe kao i odnosa jedinice prema društvu. Moral se manifestuje u vrednosnom procenjivanju ljudskih postupaka i htenja kao pozitivno i žli negativno vrednih. Moralni sud ili ocena odnosi se na neki postupak, rasuđivanje, držanje, ponašanje ili karakter nekog čoveka ili nas samih. Objekat moralne ocene je samo čovek.

Po Sigmundu Frojdu, norme koje društvo definiše, posebno one kojima se određena ponašanja zabranjuju, ličnost samo delimično usvaja, pa tako ne mogu ni postati deo unutrašnje strukture ličnosti. Frojd tvrdi, imajući u vidu nagonsku, impulsivnu stranu ljudske prirode, da je potpuna harmonizacija moralne svesti, kao oblika društvene cenzure, i svesti pojedinca gotovo nedostižna. Možemo da tvrdimo, uvažavajući značajna mišljenja u ovoj oblasti, da je poreklo morala ljudsko, da se može naći u ljudskom društvu, u samom čoveku. Jer, živeći u društvu, živeći sa drugim ljudima, stvarane su razne vrste normi koje su regulisale odnose tog zajedničkog življenja. Čovek kao slobodno, (samo)svesno, stvaralačko i odgovorno biće, stvara moral kao tvorevinu koja služi očuvanju njegovog ljudskog identiteta.

Pod pojmom „moral“ najčešće se podrazumeva sistem normi ili pravila ljudskog ponašanja.

Moral predstavlja sistem moralnih pravila, skup normi koje određuju čovekovo ponašanje u društvu i to prema društvu u celini, prema drugim članovima društva i prema samom sebi.

Odnosno, moral je skup običaja, navika, normi ili pravila ponašanja kojima se ljudi rukovode u svojim postupcima.

Kao skup pravila ponašanja, moral se zasniva na normama o dobru i zlu, a manifestuje se u vrednosnom procenjivanju ljudskih postupaka, u smislu koje je ponašanje dostojno čoveka a koje nije, koje je vredno a koje se može označiti kao bezvredno, koje se odobrava a koje se osuđuje. U skladu sa moralnim normama, a u sklopu složene komunikacije koja se odvija u društvu, ljudi formiraju svoje ličnosti, karaktere i osobine, usmeravaju svoju motivaciju i delovanje, vrednuju i sude i sebi i drugima.

Moral i običaj

Običaj je najstarija forma regulisanja društvenih odnosa i ponašanja. U početnim fazama razvoja ljudskog društva, stihijski su nastala brojna pravila kojima su regulisana najraznovrsnija ljudska ponašanja. Jednom ustaljena pravila vremenom okarakteriše odsustvo svesti o njihovoj svrsi i razlozima zbog kojih postoje. Stihijski nastala običajna pravila vezana su za animizam, kult i magiju. Nastaju iz potrebe da se ovlada prirodom i društvenim procesima. Zato je običaj u svojoj osnovi navika ili praksa koja se formira i postoji kao rezultat trajne predstave. Brojni običaji vremenom prerastaju u moralne norme. Upravo zbog toga, postoji opravdanje za tvrdnju da se poreklo morala može naći u običajima.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com